

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Udrag fra Hovedstrømninger. Den romantiske skole i Tyskland (1873)

Citation: Brandes, Georg: "Samlede Skrifter", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 398. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandes04-shoot-idm139992357240800/facsimile.pdf> (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

legemliggjort noget af (det Bedste i hans eget Væsen; desværre har han ikke formaaet at meddele den tilstrækkeligt Liv; der ligger en Drømmetaage om denne Mand, der lever i de fineste Følelser, uafliadeligt skriver Vers og stedse taler et romantisk beaandel Sprog.

Romanens Vendepunkt er den unge Grevindes Forførelse. Hun besnæres af en spansk Hertug, der under et falsk Navn og med en urigtig Titel faar Indpas i Huset og som ikke blot højligt smigrer hendes Forføngelighed, men ved Mesmersk Magnetisme bringer hende under sin Indflydelse og med kun altfor romantisk Mystik indbilder hende, at han staar i hemmelighedsfuld Forbindelse med højere, ja med guddommelige Magter. Det er, som havde Arnim ved Udførelsen af denne Skikkelse tænkt paa Zacharias Werner som Model. Man finder hos ham nøjagtigt samme Blanding af fræk Lystenhed og fromladent Hemmelighedskrammeri, og det er endogsaa sikkert, at der hos Werners Moder udviklede sig den fikse Idé, at hun var Jomfru Maria og hendes Søn Verdens Frelser, hvad der afgiver en interessant Parallel til det følgende Sted. I *Grevinde Dolores* skildres Forførelsen — desværre ikke talentfuldt — saaledes:

Markesen saa med et stort Blik i Vejret, løftede sine Hænder og syntes ydmygt at hilse et Væsen over ham. Han sagde noget, men hun hørte ikke, hvad det var, og ængstelig spurgte Grevinden ham, hvad han saa. Han svarte, at han saa Guds Moder, der trykkede hende ind til ham og som holdt en Krans af Roser over hendes Hoved med de Ord: Følg mig efter! Dolores trykkede sig forskrækket op mod ham, og indbildte sig, at hun blev trykket ind til ham; hun mærkede hans Aande, indbildte sig, det var den guddommelige Aande, og udraabte: «Jeg føler hende, jeg føler hendes Aande, den er hed som Østerland og som en Moders Kærlighed.» — Da raabte han: «Og jeg er hendes Søn!» og styrtede sig i krampagtig Skælven hen over Grevinden. Allerede ofte før havde han talt til hende om en underfuld Fornøelse af det hellige Sagn; hun syntes bevidstløs, da hun fremstammede Ordene: «Ja, det er dig, du Vældigste, du Helligste, som er blevet skænket mig iklædt svag, menneskelig Natur!» — «Og du er min evige Brud» sukkeede han.

Det synes næsten, som havde Arnim her engang ved Hjælp af opdigtede Figurer villet fremstille sine romantiske Meningsfællers, en Werners eller en Brentano's, mystisk-sanselige Ud-